

HERØY KOMMUNE
SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Geir Berglund
Arkivsaksnr.: 17/1102

Arkiv:

Tiltak for å redusere risiko og sårbarhet ved større investeringsprosjekt

Rådmannens innstilling:

1. Alle nye større investeringsprosjekter i Herøy kommune stilles i bero til følgende tiltak er gjennomført:
 - a. Herøy kommune skal utarbeide et eget innkjøpsreglement, som skal sendes til Kommunestyret for endelig vedtak.
 - b. Herøy kommune skal alene, eller i samarbeid med andre, sette fart i arbeidet med å få på plass rammeavtaler på sentrale anskaffelsesområder. Dette gjelder også eksterne tjenester knyttet til utredning og gjennomføring av investeringsprosjekter.
 - c. Det innføres en rutine for å gjennomføre en kapasitetsvurdering i tilknytning til alle nye investeringsprosjekt, som i tillegg til økonomiske betraktninger, legges til grunn for når et investeringsprosjekt skal gjennomføres.
2. Når kommunen har fått iverksatt tiltakene ovenfor, skal rådmannen informere kommunestyret, og starte opp arbeidet i forhold til nye vedtatte investeringsprosjekter.

Saksutredning:

I møte den 21.06.16, vedtok Kommunestyret i Herøy å inngå avtale om administrativt vertskommunesamarbeid med Samordna innkjøp i Salten (SIIS), og med Bodø kommune som vertskommune, jmfør kommunelovens § 28-1 e.

Årsaken til at kommunen inngikk dette samarbeidet, er utfordringene rundt kapasitet og kompetanse i forhold til et komplisert lovverk rundt offentlige innkjøp. Herøy er en liten kommune, som ikke har råd til å ha egne dedikerte ressurser tilknyttet til innkjøpsarbeid. Kommunen har behov for å ha tilgang til kompetanse på regelverket om offentlige anskaffelser, og det er behov for å kunne avsette ressurser til planlegging og gjennomføring av anbudsprosesser, kontraktsinngåelse og kontraktsoppfølging. Ut over dette må man også ha tilgang til kunnskap om kontraktsrett samt annen relevant juridisk kompetanse.

Herøy kommune er i gang med å ta i bruk nye systemer i samarbeid med innkjøpsorganisasjonen til SIIS i løpet av våren 2017. Implementeringen har hatt svak framdrift som hovedsakelig skyldes redusert kapasitet i strategisk ledelse, og et meget høyt tempo når det gjelder byggevirkosomhet, omorganisering og utviklingsarbeid.

En meget viktig del av arbeidet med offentlig innkjøp er rettet mot å etablere gode rammeavtaler for kommunen for kjøp av strategisk viktige tjenester og varer. Når slike avtaler er på plass

forenkler det kommunens arbeid med gjennomføringen av offentlige anskaffelser vesentlig, da dette gir kommunen forutsigbarhet i forhold til kundeforhold og økonomiske vilkår. I tillegg reduserer det saksbehandlingsarbeidet knyttet til innkjøp vesentlig.

Et sentralt område der kommunen i dag mangler rammeavtaler er i forhold til kjøp av tjenester knyttet til arkitekttjenester og rådgivende ingeniører, samt til vedlikeholdsoppdrag. Dette er sentrale områder som Herøy kommune vil ha behov for å kjøpe tjenester til i de fleste investerings- og vedlikeholdsprosjekter.

Bakgrunn:

Herøy kommune har siden 2010 hatt et meget høyt trykk på investeringsprosjekter, der kommunen i gjennomsnitt har iverksatt investeringsprosjekter for nærmere 40 mill kr per år de siste 10 årene. Investeringsstakten har også økt vesentlig siden 2014, og vi har allerede kjente investeringsbehov for nærmere 50 mill kr som skal realiseres i perioden fra 2018 og utover.

Brutto investeringsutgifter for Herøy kommune for perioden 2008 – 2017

(i hele tusen)

	<i>Investeringsutgifter</i>
2008	10 042
2009	23 107
2010	69 560
2011	25 232
2012	43 310
2013	21 858
2014	45 277
2015	42 180
2016	39 739
2017	57 519
<i>2018 og videre (kjente prosjekter)</i>	<i>Ca. 50 000</i>

Samtidig med at kommunen øker investeringsstakten vesentlig fra 2010, gjennomføres en av de største økonomiske snuoperasjonene i Herøy kommunes historie, der vi i perioden fra 2008 – 2012, legger ned tre grendeskoler, innfører eiendomsskatt og kutter 20 årsverk. Hoveddelen av nedbemanningen tas fra kommuneadministrasjonen, der merkantile stillinger knyttet til de gamle etatene reduseres, og sentrale stillinger som økonomisjef, personalsjef, pedagogisk konsulent, næringskonsulent og kulturmedarbeidere fjernes. Resultatet av dette er at kommunen fikk kontroll på økonomien, men har også gjort at kommunen har blitt meget sårbar i forhold til kapasitet i kommuneadministrasjonen generelt, og i strategisk ledelse spesielt. Hendelsene det siste året har gjort dette meget tydelig.

Vurdering:

Erfaringene vi har gjort oss, viser at det er behov for å ha større kontroll på de større investeringsprosjektene kommunen gjennomfører. Hvis kommunen har for store ambisjoner på for kort tid, og mangler kompetanse og ressurser, gir dette en økt økonomisk sårbarhet og risiko, og kan forverre sårbarheten i en kommuneadministrasjon som per i dag er underbemannet i forhold til de oppgaver som gis og de forventninger som stilles.

Det er to sentrale tiltak som kan iverksettes for å redusere risiko og sårbarhet knyttet til investeringsprosjekter, og det er:

1. å alltid gjennomføre en kapasitetsvurdering i forhold til å bestemme når et investeringsprosjekt skal iverksettes. I dag er det bare økonomiske vurderinger som legges til grunn.
2. å få på plass rammeavtaler på sentrale tjenester knyttet til utredning og oppfølging av større investeringsprosjekter. Dette vil kunne redusere arbeidsbelastningen vesentlig for kommuneadministrasjonen, da det ikke vil være nødvendig å gå ut med nye anskaffelsesprosesser ved utarbeidelse av forstudier og mindre forprosjekt. I tillegg vil rammeavtaler knyttet til arkitektjenester og byggeledelse gi kommunen mulighet til å ha kontinuitet i tilgangen på kompetanse over tid.

Disse tiltakene vil være med på å gjøre kommunens investeringsplaner mer realistiske, og redusere risikoen for å trå feil i et komplisert regelverk for offentlige anskaffelser. Slik situasjonen er nå, bør det vurderes å iverksette disse tiltakene før man setter i gang nye større investeringsprosjekt.

I kommunestyremøte den 11.10.16, i sak 32/16 behandlet Kommunestyret i Herøy Kontrollutvalgets rapport i forhold til bygging av nytt legesenter og omsorgsrom ved HOS. Kommunestyret gjorde da følgende vedtak:

Uavhengig av den aktuelle saken og på generell basis vil utvalget likevel anbefale at kommunen for fremtidige anskaffelser vurderer utarbeidelse av skriftlige prosedyrer med henblikk på å treffe egnede tiltak for å forebygge, identifisere og avhjelpe tilfeller av inhabilitet og interessekonflikter.

Disse temaene vil være en naturlig del av et kommunalt reglement for innkjøp. Et innkjøpsreglement vil også kunne avklare og gi hensiktsmessige rutiner på en rekke områder i forhold til offentlige anskaffelser. Dette gjelder blant annet temaer som avklaring av fullmakter, kommunens håndtering av rammeavtaler, beskrivelse av anskaffelsesprosedyrer, og rutiner knyttet til forvaltning av offentlige innkjøp.

Vedlegg: